

## ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:  
 Egész évre... 16 kor.  
 Negyedévre... 4 „  
 Helyben házhoz hordva:  
 Egész évre... 20 kor.  
 Negyedévre... 5 „  
 Vidékre postán szállítva:  
 Egész évre... 24 kor.  
 Negyedévre... 6 „

# TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és  
 szombat utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására  
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a  
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, jan. 23.

## Belügyi kérdések.

A belügyi tárca költségvetésének általános tárgyalását befejezte a képviselőház, sőt már annak részletes tárgyalása is végére jár.

Az általános vita egy hétig tartott; nem lehet mondani, hogy csupa színtelen, üres beszédek hangzottak volna el, sőt el kell ismerni, hogy mindvégig eleven, érdekes, magas színvonalon álló volt a vita, de a belügyi reformoknak nagy kérdéseit alig érintették.

A vita főképp a parlamenti reform és a választói jog kiterjesztése körül forgott. A parlamenti reformra égető szükség van. Hogy mennyire érzik ezt maguk a törvényhozás tagjai is, eléggé jellemző körülmény, hogy Széll miniszterelnök Holló Lajosnak erre vonatkozó szavaira azt jegyezte meg, hogy az ő szívéből beszélt. Ha a miniszterelnök ennyire átérzi a parlamenti reform szükségességét, akkor reményelhetjük, hogy a legközelebbi alkalommal, mikor az inkompatibilitási és a vicinális vasuti törvény revíziója fogja foglalkoztatni a parlamentet, nem fogja ezt a dolgot csak úgy tessék-lássék módra venni, hanem gondoskodni fog róla, hogy ne lehessen tovább is üzérkedni a választók bizalmával.

Az egészséges parlamenti reformnak azonban alapját a választási reform képezné. A kuriai biráskodással, a mely

különben is a szabadalmazott etetés-ítatás és az engedélyezett fuvardíjak által ugyanis kaput nyitott mindenféle vesztegetésnek, koránt sincs rendezve a választási jog gyakorlása. Az ellenzék megindította azért a küzdelmet a választói jog kiterjesztése, illetőleg az általános és községenként való titkos választás ügyében.

A miniszterelnök nem mutatott nagy hajlandóságot a választási jog reformálása iránt, különösen pedig fél az általános választói jogtól, mint ezt ma is kijelentette s kísérletezni e téren veszedelmesnek tartja.

Csak hogy a választási reform nem ennyiből áll. Négy évvel ezelőtt, mikor a millenáris esztendő beköszöntött, éppen ez időtájt az akkori nemzeti párt vezére, Apponyi Albert gróf a leghevesebb parlamenti küzdelmek közepett, fegyverszünetet, békét: Treuga Dei-t ajánlott Bánffy-nak és pártjának s feltételül nem kötött ki mást, mint a választási reformot.

Bánffy a legfelsőbb helyről utasítva belement a tárgyalásokba, meg is kezdték a kuriai biráskodás parlamenti tárgyalását, de aztán féltve a mindenképp felett álló párturalmat és még inkább saját ingatag posztóját, megszakította a tárgyalásokat. Bukása után a paktum alapján kicsikarták az ellenzéki pártok a kuriai biráskodást, de Apponyi többi reformpontjairól elfeledkeztek. Apponyiék most már a kormánypárton ülnek, több sikerrel indíthatnák meg az akciót azok érdekében, — vajjon miért késlekednek vele. Az a kifogás, hogy ennek az ország-

gyűlésnek már nincs rá ideje, — üres mentség. Most éppen a legcélszerűbb lenne elővenni, hogy az ideai választásoknál már ki lehetne próbálni a reformot.

A többi belügyi reformot alig hozták szóba a honatyák. A közigazgatás mizériáiról panaszok ugyan egyet-mást, de a bajok okát s az orvoslás alkalmas módszereit nem kutatják.

Az államosításról alig esett szó, pedig ide s tova tiz esztendő lesz az ugynevezett vizitkártya-törvény, mely csak két paragrafusból áll ugyan (elfér egy vizitkártyára), de mégis törvénybe ígatta az államosítást.

A közegészségügyi bajokat Major képviselő, Székes-Fehérvárnak volt főorvosa ma részletesen fejtegette, sajnos, e téren még mindig sok a reparálni való.

Az anyakönyvi kiadásokat sem ártana szellőztetni, hiszen ma már az eredetileg előirányzott összeg négyszeresét is túlhaladták, — de hát nem jut rá idő.

Sietnek mindennel, nincs idejük sem mire, nem érdeklődnek a komolyabb tanácskozást kívánó dolgok iránt, — csak a választásokra gondolnak valamennyien.

Bizony jó lenne mielőbb véget vetni ennek az állapotnak, hogy valahára hozzá lehessen fogni a komoly munkához. Az országnak sok nagy és égető baja van, félt, hogy ha sokáig halogatják a gyógyítást, némelyikre már későn jön az.

## A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

### Az iskola hőse.

(Humoreszk.)

Írta: Chiavacci F.

Jó egy pár éve már annak, hogy először mentem iskolába; annak azonban még nem nagy ideje, hogy utoljára álmotam. Almodtam az iskoláról s ez álom egy neme volt rám nézve a vezeklésnek. Mert nem csekélység ám az, hogy ha az ember a napi munka és fáradalmak után ágyba fekszik, hogy kimerült testét és agyát megpihentesse s akkor egyszerre csak több szerencsétlen társával együtt ott találja magát a rettenetes arczu, szigorú tanító bácsi előtt és izzad-fullad, mintha vizsgálatot kellene tennie. Mintha a világ összes kísértő szellemei felkelnének sirjükből s démoni örömmel újra hozzá fognának az ember kínzásához: a görögök és rómaiak, Archimedes és Newton, Límé és Lavoissier. Az ember reszkette tapogatója szellemi zsebeit s nem talál bennük semmit. Ujra elfogja őt az a verejtékes borzadály, mely »boldog« gyermekéveiben annyiszor meglátogatta. Mily boldog gyermekévek? Boldog gyermekkor? Hát persze, így szokás mondani! Az a fiatalos erő olyan simulékony és ruganyos, hogy az élet összes bajai és kellemetlenségei közt sem csügged el s újra felmelegszik a boldog örömeik sugaraitól. Boldog

ifjú kor, mese vagy te csupán, álomkép, melynek valóságban azonban deres fejjel is hiszünk, mert életre kelti szívünkben az emlékeket melyek életpályánk különböző momosához fűződnek s rózsás fátyol alatt mutatja a multat; mely elkápráztatja szemünket.

A gyermek szerencsés természete játszva esik túl minden akadályon, minden megrázkódtatáson. Én még egész világosan emlékszem vissza élttem azon mozzanataira, midőn legelőször mentem fel az iskolába, melybe reszkette, rosszkedvűen, leverten léptem be kísérő édes anyámmal, a ki kezén vezetett fel a tudomány csarnokába.

— Holnap iskolába megyünk, — figyelmeztett anyám egy nappal a felmenetel előtt. Egész nap ez volt az fejemben s ez vette el nyugalmam. Mert bár sok szép mesét hallottam már az iskoláról és a tanító urról, de még sem tudtam olyan könnyedén beletörődni a dologba és hitelt adni a szép szavaknak. Bár mennyiszor játszottam életemben iskolásdit: mindannyiszor a kitérdelés és a »kőrmös« játszották benne a főszerepet. Rendesen én voltam a tanító bácsi. Ugy gondoltam gyermekésszel, hogy ezt az állást arra keil felhasználni, sőt egyenesen szabadalmat kaptam arra, hogy társaimat kegyetlenül elcsépeljem. S a többi bajtársam sem tett máskülönben. Ez már egymagában igen gyanus körülmény volt. Azonkívül idősebb pajtásaim különösebbnél-különösebb dolgokat tudtak mesélni nekem az iskola felől: óraszámra mozdulatlanul ülni a padok

között, a lábbal nem csoszogni, az ujjakkal nem dobolni, hanem egyre csak a tanító bácsira bámulni és az ő szavait lesni.

Másnap korán reggel felébresztettek. Nekem csodálatosképen elállt a hangom. Igen néma és szőfukar lettem. A reggelihez hozzá sem nyultam.

— Ugyan legyen egy kis eszed — rivált rám édes anyám. — Nem harapják le a füledet. Jó gyermeknek nincs oka rettegni az iskolától!

Egyszer csak ott álltam a tanító előtt. Komoly fekete teltszakállu ember volt s igen szikár, csontos. Megsimogatta a fejemet. Féltéken hátra fordultam és anyámra tekintettem. Legjobban szerettem volna a nyakába ugrani az én édes szülémnek. Ő azonban csak nyájasan integetett felém, hogy ne féljek s nem sokára eltűnt.

Midőn a tanító az iskola szoba ajtaját kinyitotta, valami különös zugás és mormogás csapta meg fületem, mely rögtön megszűnt, a hogy a tanító az iskolába lépett.

Én a nyolczadik padba kerültem, mely közvetlen közelében van a számárpádnak, hova pislantottam egyet-egyét ezen szomorú ülőhely felé. Csak hogy ott ült egy elzúllott tanuló társam, kiről mindenki azt mondotta, hogy annál szamarabb és makacsabb fiu nincs a földkerekségén. Ugy ül a helytén mint egy betörő daczosan, haragos tekintettel, mind a két kezével a padra könyökölve s állat a kezével felpeckelve, kuszált haja a szemébe csüngött s

## ORSZÁGGYÜLES.

## A képviselőház ülése.

Budapest, jan. 23.

**Elnök:** Dániel Gábor, bejelenti Viktória angol királynő halálát. A Ház részvétét fejezi ki.

Az ülést az elnök a gyász jeléül fél órára felfüggeszti.

A szünet után folytatták a belügyi tárgyalást.

## Közegészségügy.

A közegészségügyi tételnél felszólal Major Ferencz, aki azt fejtegeti, hogy az orvosok száma a megyékben körülbelül csak egy harmadát teszi a városokban levő orvosok számának. 1898-ban 118598 egyén pusztult el s ezeknek 70 perzentje 7 éven alul levő gyermekek. Szociális és közegészségügyi intézkedésekkel ezek a halálesetek 50%-al redukálhatók lennének. Görcsökben elhalt 26,666 hét éven alul levő gyermek, vele született bajban negyven egynéhány ezer, — mondja a statisztika. De ez a két elnevezés csak amolyan takaró, mely alatt mindennemű ragály és fertőző kórt és a közegészségügyi intézmények hiányosságát s a közegészségügyi hatóságok tehetetlenségét kell érteni.

Ilyen dolgok hallatára megborzadna bármelyik civilizált állam. Azt, hogy ma oly kevés az orvos és hogy az orvos növendékek száma tizenöt év alatt ugyszólván 50 százalékkal apadt, azok a szomorú viszonyok okozták, melyek az orvosi karban észlelhetők. Pl. a körorvosi intézmény ma már nem lehet pálya egy ambiciózus fiatalembernek, mikor a körorvosok 70 perzentje nem bír 2000 korona évi jövedelemre szert tenni. 20 krajczárnál csekélyebb látogatási díjakat kénytelen a körorvosok 15 perzentje huzni. Hogy lehetne aztán ilyen orvosnak módjában, hogy az orvosi tudomány gyors haladásával lépést tarthasson? Biztosítani kell az orvosok megélhetését, ez az első lépés a közegészségügyi helyzet helyes javítására. Tudomás van egyébként róla, hogy a minisztériumban is nagyban dolgoznak a viszonyok változtatásán, s a közegészségügyi ta-

nácsnak is csaknem kész javaslata van ez irányban. A községek 18 perzentjében nem volt orvos a statisztika adatai szerint 1898-ban. Tömérdek kör van orvos nélkül, s ha lehetséges, hogy nem szabad községnek állat-egészségügyi felügyelet nélkül lennie, akkor hogyan lehet az, hogy annyi körorvosi hely betöltetlen. Biztosítsák a körorvost, adjanak neki, ha másképp nem lehet, fix fizetést s a városokból rajával fognak menni körorvosi állásokra az orvosok. Közegészségügyet sem rubrikákkal, sem statisztikával, sem kormányrendeletekkel nem lehet javítani: oda először is pénz kell, másodsor is pénz, harmadsor is pénz. A kormány nagy összegeket áldoz a trachoma terjedésének megakadályozására, de nem abban az irányban, a melyekben kellene s innen van a trachoma-esetek folytonos növekedése. 845 községben volt trachoma 327427 esetben, melyek közül 30.000 valóságos trachoma volt, a többi pedig gyanus eset. A trachomások kezelése s legtöbb helyütt a körorvosokra van bízva, s mivel a körorvosoknak 20—25 községben egészségügyi szolgálatot is kell teljesíteniük, természetes, hogy a kettőt együtt nem győzik elvégezni. Küldjön ki a kormány minden inficiált pontra különálló trachoma-orvosokat. Sok beteg van, a kiről a körorvos még azt se tudja, hogy trachomás. Attér az elmeügyre, ez igen fontos kérdés. (Halljuk! Halljuk!)

A tanulmányok tulfeszítése, melylyel az ifjúságot terhelik, a korai élvezetek s maga a modern élet hozzájárul ahhoz, hogy az elme megbetegedések száma az országban évről-évre növekszik. A statisztika szerint 30,000 elmebeteg van, de az orvosok maguk tudják, hogy ennél sokkal, 10—15,000-rel több elmebeteg van. A statisztika mutatja, hogy a gyilkosságok, gyújtogatások 20 perzentjét elmebeteg követik el. Mit tesz a kormány, mikor összesen csak 4000 elmebeteg nyer elhelyezést s körülbelül 30,000 nem. Angliában az elmebeteg 98%-a nyer elhelyezést. Magyarországon még a statisztika kedvező adatai szerint is 83% elhelyezés nélkül van. Képzett pszichiátereket kell nevelnie az államnak s fontos dolog, hogy az ápoló-kérdést is rendezzék.

Elitéli a vidéki »zugtébolydák«, vagyis ahol nem hivatásos elmeorvosok gyógykezel-

nek, csak úgy mellékesen jelölnek ki egy helyet az elmebetegeknek s az orvos úgy átfutva kezeli őket.

Az elmebetegeket úgy kell ápolni, mint Belgiumban, ahol egész városok foglalkoznak vele.

Végül a tisztai és törvényszéki orvosi vizsgák eltörlését sürgeti.

## Az angol királynő ravatalon.

Az egész világ közérzete Anglia ellen foglalt állást az afrikai háború megindítása óta. Ez az ellenszenv az egész világ sajtójában megnyilatkozott.

Ma mindenki meghatottan olvassa az Angliából érkező táviratokat és őszinte részvétet érez az elhunyt királynő iránt. Mert mindenki tudja, hogy ezt az ádattalan háborút a királynő nem akarta, sőt ő maga is csaknem egészen annak a háborúnak a halottja.

Viktóriával nem csak egy szerencsés uralkodót temet el Anglia, hanem vele együtt el temet oly erős politikai tekinteteket is, melyeknek igen jó hasznát vette a nagy birodalom utóbbi kalandos vállalatainál. Az elhunyt majdnem valamennyi uralkodó házzal erős rokoni viszonyban volt s e rokonság bőven gyümölcsözőt Angliának.

Az újabb politikai alakulások fognak majd felelni arra a kérdésre, hogy mennyire kerül Angliának ez a királyi temetés.

Újabb sürgönyeink a következőkről számolnak be:

## A magyar képviselőház részvéte.

Az angol királynő halála Budapesten is élénk részvétet keltett, bár a főváros lakosságának tulnyomó része a búr háború óta inkább angol-ellenes.

A képviselőház is kifejezte részvétét. A képviselőház ülésének ezen része a következőleg folyt le:

**Elnök:** T. Ház! (Elnök és a Ház tagjai fellállanak). Szomorú kötelességet teljesítetek, a mi-

az újjai tintásak voltak. Vajjon mi lehetett a vétke a szerencsétlenségnek, hogy a többiek társaságából kitalálva magányosan kell vezekelni helyén?

Midőn az iskola helyiségben egy kicsit jobban széjjel néztem, hideg borongás futott végig tagjaimon. A falakon különböző táblák függtek a legcsodálatosabb formájú állatokkal telefestve, azután meg titkos figurák egyenes és köralakú vonalakból, gabonák és száraz növények rajzai és a tanító ur háta megett egy óriási térkép a falon, kacskaringós színes vonalakkal kiczífrázva kék alapon.

A tanító ur a fekete tábla előtt állt és krétával különös jegyeket irt a táblára. Azután pálcájával rákoppintott a leirt betűre is abban a pillanatban az egész osztály sajátos vontatott énekléssel harsogta: A-z-a-sz-t-a-ll A b-i-k-a! Majd meg: »Az asztal és bika.«

Ez volt az a híres betűzetés és szótagolás, a mi idővel az olvasás ismeretére vezet az embert. Szájtátva bámultam ezt a jelenetet. »No Ferkó! — mondogatom magamba — te ugyan egész életedbe sem viszed ennyire — ha megöregszel se!« Ugy kellett lennie, hogy a nagy bámulásból a szám is nyitva maradt, mert egyszer csak egy papírgolyó repült a számba. Felbőszülve az orozva jött támadáson, kapom a papírgolyót és mérgesen a szomszédom arcába vágom. Egy hátha vágás és egy jókora nyakleves lett érte a jutalom. En kinomban eljajgatom magamat, mire legott megszólal a tanító ur szigorú hangja: »Ki volt

az a haszontalan?« Egyszerre tíz kedves pajtásom is harsogja:

— A Ferkó, Ferkó, az új gyerek!

A szerencsétlenség nem jár mankó lábón. Alig tíz percczel azután, hogy a tudományos pályára léptem, vétkeztem és büntös emberré süllyedtem. A büntetés sommás uton lett kiszabva. A bizonyítékok, melyek hamis tanuvalomásokon alapultak, nem hagytak fenn semmi kétséget aziránt, hogy az egész zavar és csendháborítás okozója és értelmi szerzője én voltam.

— Te már az első nap így kezded? No jó! — Szólt a tanító haraggal. — Majd elvesszem én a te kedvedet az efféléktől a jövőre nézve is. Egyuttal példát mutatok a többieknek is!

A tanító ur úgy büntetett, hogy ki kellett térdepelnem másik két büntőrsammal együtt a sarokba, azután pedig a szégyenpadba vándorolnom, a szamarak közé, mely helyet pár percczel előbb rettegéssel szemléltem, mint az elvetemült, vásott ficzkók gyűlhelyét.

Bajtársaim stoikus nyugalommal fogadták sorsukat. Az egyik biztosított róla azon melegeben, hogy az iskola után jól megtépáz s első lesz a sapkám a Dunába hajítani, a másik (baloldali) szomszédom ellenben arra használta fel szórakozottságomat és levertségemet, hogy azt a szerencsétlen legyet, mely csak az imént vett volt furdót egy kalamárisban s a Kneip kuráért csaknem hálállal fizetett, a nyakam esigolyájára tege.

Tompán, kábultságban, megsemmisülve ültem helyemen. Csak az forgott az eszemben, hogy hogy süllyedhet le ember ennyire. Szégyenemben s a bosszuságtól könnybe lábadtak szemeim s a forró könny végig szivárgott kipirult orcámon. Éreztem, hogy bűnbakkja, áldozata vagyok az igazságnak. Ugy éreztem, hogy egészen más ember vagyok, mint egy nappal azelőtt. A kényeztetett, tenyeren hordott kedvenc, kiről az érte élő és haló mama minden körben azt hirdette, hogy szavaiban egy korai lángelme nyilatkozik meg, a mama bálvány, szíve-kincse a szégyen helyen, a samarpadban! Milyen képpel menjek az emberek közé s nézek kis nővérem szeméibe, a ki minden esztendőben jutalmat kap az iskolában.

Én és a szamarak padja! Szegény anyuskám! Hogy éled tul azt a szegényt, melyet a te kis fiad hozott a te f-jedre?

Ilyenforma gondolatok kavartak lázas fejemben, míg büntetésemet vezekeltem. Szívemben pedig keserűség és gyűlölet támadt ama zsarnok ember ellen, a ki odafent trónolt a katedra tetején s akinek életem első nagy igazságtalanságát köszönhettem. Szegény jó Rajna bácsi! Pedig, hogy megszerettelek s menyire rajongtam én később te utánad! El sem hittem, hogy lehetett ilyen derék és jeles ember láttára félelmet érezni, fogvaczogást kapni...

A tanító ur kevés idő múlva helyemre eresztett a midőn fogságomból felszabadított, nem mulasztotta el pár atyai intéssel interni a

kor jelentem, hogy Viktória, Nagy-Británia királynője és India császárnője tegnap este fél hét órakor elhunyt.

Ritka hosszú uralkodása alatt megszilárdult Anglia alkotmánya és felvirágzott közgazdasága. Népei benne az alkotmányos uralkodó mintaképét tisztelték, életében rajongó szeretettel vették körül és most mély gyászal állnak ravatalánál.

Ebben a gyászban szive legmélyebb fájdalmával osztozik a magyar nemzet is, a melynek alkotmánya ép oly régi, mint az angol, és a mely mindig szeretettel csüggött azokon az uralkodókon, a kik meg bírták tartani és becsülni az ősi alkotmányt és a népek szabadságának szeretetét.

A t. Ház engedelmevel tehát ezennel lerovom a kegyelet adóját az angol királynő halálán és az elnöki székéből kifejezést adok a t. képviselőház mély fájdalomának és legbensőbb részvétének.

Kérem a t. Házat, méltóztassék elhatározni, hogy a magyar országgyűlés képviselőházának ezen érzelmeit az elnök az angol nemzet parlamentjének, annak tiszteletre méltó elnöke útján tudomására hozza. (Altalános helyeslés).

Most pedig a Ház gyászának jeléül az ülést fél órára felfüggesztem.

#### A részvét külföldön.

**Róma**, jan. 23. A Tribuna külön kiadásban ezt írja az angol királynő haláláról: Tekintettel a késő órára be kell érünk azzal, hogy a királynő által érzett tiszteletünknek és nagyrabecsülésünknek adunk kifejezést. Az angol nép ama fájdalomában ne veszítse el a jövőben való hitét és fogadja szívében igaz barátjának, Olaszországnak vigasztaló szavait.

**Washington**, jan. 23. Az angol királynő halála hírére Mac Kinley elnök rögtön részvétáviratot küldött a királynak a maga és az amerikai nép nevében. Hay külügyminiszter Lansdowne külügyminiszternek kondoleált az Egyesült-Államok kormánya nevében.

**London**, jan. 23. Az egész város mély gyászban van. A színházak és egyéb mulató helyek zárva vannak. A Cityban a halál hírére rögtön megkondultak az összes harangok. A lapok fekete keretű külön kiadásokat adtak a királyné arcképével, költeményekkel és nekrológokkal. Lehetetlen leírni a gyászt, a mely mindenütt megnyilatkozik.

jóra és szorgalomra. Egy hétre rá már szorgalmi jeggyel állítottam be édesanyámhoz, midőn az iskolából hazajöttem, s ez igénytelen kis czédula ezerszer drágább és becsesebb volt nekem, mint az argonautáknak az aranygyapjú.

Óra után azonban kemény viharok vártak rám. A kárörvendő pajtások kitérő eszköznek találták »a felsült ostoba ficzkót« arra, hogy vele csufot üzzenek. Körülfogtak s elkezdtek gúnyolni, úgy hogy olyan formán állottam ott köztük a kör közepén, mint a megriadt őzike, melyet kutyák rohannak meg.

Mennyi ellenség egy ellen! Mekkora veszedelem!

— Hadd lám a tolltartódat! — szólított meg Marci. Én ezt a felszólítást a barátság kifolyásának vettem s azt gondoltam, hogy a fiuk most ismerkedni akarnak velem, ugyan ezért gyanutlanul adtam kezükbe a finom, fényezett tokot, melyben írószereim voltak s melyet egyik névnapomra kaptam volt szüleimtől ajándékba. Alig látták meg barátaim tolltartómat, legott kiütötték azt kezeim közül, hogy a sok drága ceruza és tollszár szerte-szét szóródott a közvezeten. En zavartan, tanácstalanul állottam helyemen s elpityeredtem, mely körülmény még inkább okot szolgáltatott arra, hogy ellenem támadjanak és még inkább vérszemeket kaptak. A következő pillanatban sapkám a földre repült, gallérom összetaposták s úgy hulltak rám mindenfelől az ütlegek, mint a jégeső nyáron.

**Páris**, jan. 23. A párisi lapok Viktória királynő halálát a legnagyobb jelentőségű eseménynek mondják. A Matin sokkal nagyobb jelentőséget tulajdonít az angol királynő elhunytának, mint annak idején Bismarck herceg halálának. Majdnem valamennyi lap konstatálja, hogy Viktória királynő uralkodása Angliát nagysága tetőpontjára emelte, de most a transzváli háború elítélése mellett hanyatlást jósolnak Angliának. Azt mondják továbbá, hogy a trónváltás bizonyára nagy változásokot fog előidézni Anglia politikájában.

#### Viktória királynő utolsó perce.

**Cowes**, jan. 22. Hivatalosan jelentik, hogy a királynő az egész királyi családtól körülvéve fájdalom nélkül és csöndesen szenderült el. A winchesteri püspök a királynő végső leheletéig maradt a halottas teremben. Balfour, a kincstár első lordja a halál pillanatában a kastélyban volt, de nem a halottas szobában. Ritchie belügyminiszter nincs Osborneban.

**Cowes**, jan. 23. Hir szerint Edvárd Albert király Vilmos császárral és a királyi család több tagjaival ma reggel Londonba megy. A királynő hült hamvait hir szerint pénteken vagy szombaton Windsorbba szállítják. A királyi család tagjait tegnap délután háromszor hívták a királyné betegágyához, utoljára 3 óra 30 perczkor. Időnként a királynő visszanyerte eszméletét. A yorki hercegné éppen abban a pillanatban lépett a szobába, mikor a királynő végsőt sóhajtott. Éjjelkor közzétett hivatalos hirdetés szerint a parlament ma összeül, hogy hűséget esküdjék a királynak.

**Bécs**, jan. 23. A bécsi lapok nagyon melegen búcsuztatják Viktória királynőt és igen rokonszenvesen üdvözlik az új királyt. — A Wiener Zeitung azt mondja, hogy Ferencz József hűséges barátnőt veszít Viktória királynőben. Az elhunyt királynő ravatalánál egy nemzet gyászol, a melynek Ausztria-Magyarország mindig

Igy néz ki tehát a világ, a hol az embert az anyai védő karok nem fedezik! És sehonnan semmi segítség, sehol egy résztvevő lélek, a ki az embernek pártját fogná és segélyre jönne.

Szorult helyzetemben, mikor a veszedelem a tetőpontján volt, mégis megjött a várva-várt segedelem. Jól imádkoztam. A mentő angyal, kit Isten számomra küldött, bátyám volt, a ki előmbe jött, hogy iskolából jövet el ne tévedjek. Bátyám egy lökéssel szétszakította azt a gyűrűt, melyet a gyerekek vontak körülöttem. Izmos karjával úgy szét hajigálta őket, mint a lisztes zsákot, de a legnagyobb porció az ütlegekből Marcinak jutott. Ő ugyan alaposan megkapta a magáét!

Soha sem voltam még ilyen büszke a bátyámra és nem is éreztem soha ilyen édesnek az elégtételt, mint midőn ő ellenségeimet pozdorjává törte.

Ettől kezdve tekintélyem meg volt alapítva társaim között, akik nem mertek többet kikezdeni velem, sőt barátságomat keresték.

Óra után együtt hancuroztunk az iskola nagy udvarán megtanultam cigánykereket hányni, fellábon ugrálni s egyéb kéz és láb ügyességeket. A lamba ficzkóból rövid idő alatt az osztály kolomposa lett s jaj volt annak, ki utjába állt.

barátja volt. A többi lapok is cikkeket közölnek, a melyekben az elhunyt iránt legmelegebb rokonszenveknek és Anglia iránt legbensőbb részvétőknek adnak kifejezést.

**Washington**, jan. 22. A kamara is elfogadott egy határozati javaslatot, a melyben mely sajnálkozását fejezi ki Viktória királynő elhunytá fölé. A határozat kimondása után az ülést a gyász jeléül berekesztették.

#### Az új angol király.

A welsi herceg, Anglia új királya életéből közöljük a következőket:

Albert Edvárd welsi herceg, az új angol király 1841. november 9-én született Londonban a Buckingham-palotában mint Viktória királynő és Albert herceg legidősebb fia. Neveltetését gyermekkorában atyja felügyelete alatt magántanároktól nyerte: 1857-ben pedig az edinburghi felső iskolát látogatta, 1858—60-ban pedig az oxfordi és cambridgei egyetemeket. 1860-ban beutazta Canadát s 1861—62-ben Stanley dr., a westminsteri apátság dékánja Owen Richárd kíséretében Görögországot, Palesztinát és Egyiptomot. Visszatérte után 1863-ban mint Cornvallis hercege elfoglalta helyét a felsőházban. 1863-ban nőül vette Alexandra Karolina Mária Charlotta Lujza Julia hercegnőt, X. Keresztély dán király leányát. A házasságból két fiu és három leány származott: Albert Viktor (szül. 1864. jan. 8.), György (1865. jun. 3.), Lujza (1867. febr. 20.), Viktória (1868. jul. 6.), Maud (1869. nov. 6.), 1875—76-ban Reaconsfield lord rábeszélésére nagy utat tett Indiában, mely politikai sakkhuzás akart lenni Oroszország ellen, bevezetője annak, hogy Viktória felvegye az India császárnője címet. Politikai dolgokban különben mindenkor közömbösen viselkedett; inkább a társadalmi téren szeretett szerepelni. E tekintetben egy a divatnak, mint a társadalmi szokásoknak hangadója volt.

#### Az új király.

**London**, január 23. (Saj. tud. táv.) VII-ik Edvárd király felvette az indiai császári címet és ma délelőtt Londonba utazott a képviselőházhoz.

#### Királyunk részvéte.

**Bécs**, jan. 23. (Saját tud. távir.) Ö Felsege ma délelőtt az angol nagykövetségen személyesen fejezte ki részvétét Viktória elhalálozása alkalmából.

#### Viktória temetése.

**Budapest**, január 23. (Saj. tud. táv.) A királynő holttestét pénteken Windsorbba szállítják, hol férje mellé fogják temetni.

A temetésre a német trónörökös Angliába utazott.

**London**, január 23. (Saj. tud. táv.) A király kíséretével néhány testőrrel kísérvé st-james palotába ment, a hol a peerek, a miniszterek, bírák, képviselők és tanácsosok együtt voltak. Közölte velük új címét s letette az alkotmányra.

**London**, jan. 22. (Saj. tud. táv.) Holnap az osbornei udvari kápolnában istentiszteletet tartanak. Vilmos császár személyesen jelen lesz és le tesz két koszorút a maga és a császárné nevében.

**Bécs, január 23. (Saj. tud. táv.)** Viktória temetésén Ferencz Ferdinánd fog megjelenni. Királyunk az angol királyhoz a következő táviratot küldte:

Jó anyád elhunyt mélyen meghatott. Fogadd benső részvételemet, a pótolhatatlan veszteségen; sok éven hűséges, kegyes barátom volt, ez érzés volt politikai viszonyunknak is alapja. Remélem ezen felejtethetetlen anyád elhunytá semmit sem változtat, mindketten a tradícióhoz ragaszkodva jövőre is biztosítjuk népeinket a kitűnő viszonyban élésünkről.

#### A miniszterek hűségi esküje.

**London, jan. 23. (Saj. tud. táv.)** A parlamentben mindenki gyászban jelent meg. Az elnök bejelentette a gyászhírt. Most — így szólt, — kötelességünk, hogy a hűségesküt letegyük. Aztán újra felesküdték, ugyszintén a felsőházban is.

#### Az iskolák építésének elodázása.

Mikor a tek. városi tanács a milliós kölcsön felvételét javasolta, tételenként mutatta ki, melyik célra mennyit akar belőle fordítani, e tételek között az iskolák felépítése is tekintélyes összeggel szerepelt; és a kik a milliós kölcsön felvételéhez szavazatukkal hozzájárultak, tették ezt azon megnyugtató meggyőződésből, a melyet a tek. tanács programjából merítettek, amely programból városunk minden ügyének és így speciáliter *iskola-ügyének* is előbbre vitelét látták.

Ám most a tek. tanács az iskolák építését le akarja venni a napirendről; szerencse, hogy ez nem csupán tőle függ, mert már azóta talán le is vette volna; hanem függ igenis azoktól, a kik erre a kölcsönt megszavazták s akikben hisszük, meg lesz az energia, hogy szavuknak a tek. tanács programszegő politikájával szemben érvényt is szerezzenek.

A tek. tanácsot az iskolák felépítésével az elhalasztására egy képzeletbeli roméay ösztökélte. Valaki ugyanis elkialtotta, hogy a községi iskolákat államosítani kell, s a tek. tanácsban e hang visszhangra talált, még pedig oly erősen, hogy most még arra is rábirta, hogy az iskolák építését elodázzák; majd építsen magának az állam, ha kell neki. Ám ez a politika hamis politika. Jól tudja azt ugyanis a tek. tanács, hogy a községi iskolák államosítása, ha (a mit nem hiszünk) megvalósul is, sok időbe kerül; jól tudja továbbá azt is, hogy az állam pusztá telket nem, hanem csakis a mai igényeknek megfelelő modern iskola épületeket hajlandó tulajdonába átvenni; tudja és még sem akarja most az iskolákat felépíteni, hogy miért? az egyelőre még tanácsitok. Az azonban már kipattant, hogy az újvárosi községi elemi fiúiskolát a nagypiaczéteri községi polgári fiúiskolába akarja elhelyezni bizonyosan az államosítás bekövetkeztéig, mert a mostani helyére a városháza épül; hát mi nem akarunk városházellenes hangulatot csinálni, de azt merjük állítani, hogy ez a terv merénylet az iskolaügy ellen. Hogy azután ez a merénylet milyen vért szül majd s mennyire fogja kiéleisíteni azt az elkéseregett hangulatot, a mely városunkban a legalsóbb néposztály köréből kiindulva belopódzott az iparos osztályba is és feltartóztatlanul lavina módra terjed városzerte, azt majd megmutatja a jövő. Mi csupán ismételnünk kívánjuk a közel multon elmondott véleményünket.

Az újvárosi községi iskolát mindaddig, míg annak megfelelő épület emelve nem lesz, a mostani épületből kitelepíteni nem szabad. Mert növendékei, a kiknek jórésze a *Külvárosra* való, már így is keresztül járnak egy vásár téren; ha az iskola a Nagypiaczétre kerül, keresztül kell járniok a Szt. László-téri kis piacon és a Nagypiacon is, vagyis összesen *3 vásártéren*; ez pedig hetenként a hetivásár 3 napján a felnőtteknek is életveszéllyel jár; bizonyítja ezt azon körülmény is, hogy éppen tegnapelőtt éppen az újvárosi *községi elemi fiúiskola egyik tanulóját a 110-es bérkocsi életveszélyesen keresztülgázolta*; s ha majd az ilyen esetek napirenden lesznek, hova menjenek panaszra a szülők? kit fog majd esetleg *az emberlelekkért terhelni a felelősség?*

Hajtsa végre a tekintetes városi tanács az eredeti tervet, úgy szolgálatot tesz a nagy közönségnek, meg az iskolatagoknak is egyaránt s kedvező fogadtatásra fog találni a városháza felépítése is; ami bizony égető szükség.

Az eredeti terv ez: az Ór-utcai leányiskolát márczius elején áthelyezik a nagyteleki-utcai fiúiskolába; van ott tanterem elég; s az úresen maradt leányiskola lebontásához a régi reáliskola lebontásával egyidejűleg foghatnak hozzá; május végén meg lehet tartani mindkét iskolában a vizsgálatokat s akkor a bontás munkája tovább folytatható; őszre pedig, mikor a városháza fedél alá kerül, teljesen készen lesz Ór-utczán az elemi iskolák emeletes épülete, a melybe szeptemberben a fiú- és leányiskolák bevonulhatnak.

A terv egyszerű és világos és a választás sem nehéz.

### UJDONSAGOK.

#### TAJÉKOZTATO.

Január 24. Iskolaszéki ülés a városházán.  
Január 27. Az ipartestület évi közgyűlése a tüztöltő úrtanyán d. e. 9. órákor.  
Január 27. A Polgári takarékpénztár évi közgyűlése d. e. 11 órákor.  
Január 27. I. z. négyzet sétahangversenye a Fekete Sasban d. u. 4 órákor.  
Február 1. Burmester Villy és Diósiné Handel Berta hangversenye a Fekete Sasban.

**\* A város 252,000 koronája.** A Nagyváradon építendő villamos vasut vállalkozója: a Nagyvárad Gőzmozdonyu közuti vasut részvénytársaság tudvalevőleg szerződésileg van kötelezve, hogy a villamos vasut telephelyének ellenértékében Nagyvárad városának 252,000 korona összeget fizessen. A vállalkozó cég beadványt intézett a városhoz, amelyben kéri, hogy a kikötött összeget öt év múlva fizethesse le, addig pedig 5 %-os kamatot fizet a városnak. — Nagyvárad város tanácsa hajlandónak nyilatkozott a feltétel elfogadására, mivel 5 %-nál nagyobb kamat jövedelmet ez időszereint más uton sem kapna a város; kikötötte azonban, hogy a Forgalmi Bank, a mely a vasutépítés finansziális részét intézi, jótállást vállaljon a 252,000 korona összegért. A Forgalmi Bank válasza már megérkezett. A jótállást elvállalja s a kamatokon kívül az összeget akár részletenként, akár öt év múlva egyszerre lefizeti. — Csak a vasut építéséhez kezdenek már mielőbb.

**\* Hirtelen halál.** Kokkor János a »Csarnok« kávéház főpinczére szorgalmasan dolgozott tegnap egész délelőtt. Délfelé hirtelen rosszul lett és összeesett. Ugy vitték haza a lakására kocsin, hol még ma *kiszvendett*. Temetése holnap délután lesz.

**\* Debreczy Imre jubileuma.** Mint tegnapi számunkban jeleztük, tegnap este kedélyes vacsorára gyűltek össze a helybeli postatisztek a Zöldfában a jubiláló Debreczy Imre posta-főnök tisztelőre. Az az igazi kartársi szeretet és összetartás, mely postatisztjeinket egybefűzi, ennek az estének is a legcsaládiasabb, legkedélyesebb jelleget adta meg. Jelen voltak az összes postatisztek, még pedig nejeikkel együtt. Az első felköszöntőt Rácz Gyula mondta az ünnepeltre, kiemelvén eddig érdemeit a magyar postaügy terén s kifejezvén összes társainak őszinte ragaszkodását és legtisztább szerencse kívánatait. Debreczy Imre a köszöntőre néhány szép, megható szóval válaszolt. A tősztoknak, a kedélyes vacsorának nem is vetett véget más, mint a még kedélyesebb táncz. Egykettőre tánczra perdtül a fiatalság s pompás jó kedvben mulattak tovább abban a biztos tudatban, hogy egy férj sem fog otthon kikapni a feleségétől; mert hiszen a felesége vele mulatott nem csekély kitartással. Szóval Debreczy Imre jubileumán hármast érték el: a legkiválóbb főnökök egyikét ünnepelték, csaptak pompás mulatságot — s a házi béke isszentül megővott.

**\* Zenepróba.** A zenekedvelők egyesülete ma, csütörtökön este 8 órákor a szokott helyen zeneprobát tart. A vezetőzőg ez uton kéri az egyet működő tagjait, hogy a próbán pontosan és teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

**\* Nagyvárad népessége.** A Nagyváradon kiállított népszámlálási lapokat napokóta vizsgálják át a biztosok, Istvánffy István aljegyző felügyelete alatt s az előforduló hibákat kijavítják. Néhány ház lakosságának a népszámláló lapjait nem állították ki s így az eredetileg felvett 51.145 lélekszám némileg változni fog. A felülvizsgálók szerint összesen mintegy 200—250 lélek összeszámlálása maradt el s így ennyivel valószínűleg több lesz Nagyvárad népessége.

**\* Felülfizetések.** A réti népkör 19-én tartott bálján felülfizettek: Dr. Thury Kálmán 5 koronát, Pander Sámuel 2 koronát, Schadeberg Béla 50 fill., Sziládky Ernő 50 fill., Papp Imre 5 kor., Fóris Béla 1 kor., Hann Lajos 50 fill., Hant Jenő 50 fill., Máthé István 50 fill., Korponay Lajosné 1 kor., Frölich János 3 kor., Endorfer Árpád 1 kor., Király Frigyes 60 fill., Szőke Ferencz 3 kor., Fóris Lajos 1 kor., Mihók János 1 kor., Gábor János 2 kor., Gulyás Gyula 50 fill., Frölich György 1 kor., Kállay Albert 1 kor., Kemenszky Bertalan 2 kor., Marinkovics Sándor 50 fill., F. J. 3 kor., Karner Gyula 2 kor., N. N. 2 kor., Urbanovszky Lajos 1 kor., Hanzli József 2 kor., Harsányi József 10 kor., Álmondi Illés 1 kor. A felülfizetőknek ez uton mond köszönet: a rendező bizottság.

**\* Megenyhült az idő.** A téli kemény hideg idő tegnap egészen megváltozott. Meleg déli szél és enyhe napsugár nagy olvadást hoztak s bokáig járhatunk a locs-pocsban. Ha most rahamosan fog olvadni a hó, sok helyen beköszönt az árvíz, mert különösen a hegyek között igen sok hó van és zetömörtülve. A Körözsön a jég még nem indult meg, de ha állandó lesz a meleg idő, pár nap alatt alig lesz hírmondó a jég és hóból.

**\* A hol apadnak.** A népszámlálás eredménye majd minden községben szaporodást mutatott. Most vesszük az első hírt, mely egy község apa ását tudatja lapunkkal. A biharmegyei *Szent-Lázáron* 2 százalékkal apadt a lakosság száma. Mint értesülünk, ezen a környéken még lesz néhány község mely a mult évtized óta tetemesen fogyott. E kedvezőtlen eredményt a mult években dühögött nagymérvű tifusz, difteritisz és vörheny járványának tulajdonítják.

\* **A budapesti egyetem női hallgatói.** Az egyetemen tegnap lett vége a beiratkozásoknak. Hogy hány hallgatója lesz ebben az iskolai évben Magyarország első főiskolájának, azt még nem lehet tudni, mert a tandíjmentesekről a kvesturá csak ezután készíti el a maga kimutatását. Nagyon érdekes azonban az, hogy mekkora a nők érdeklődése a tudományok iránt. Az orvosi fakultásra huszonhét, a bölcsészetre ötvenhat nő iratkozott be. A bölcsészettan hallgatók közül ötvenöt a tanári pályára lép. Harminczhárom katolikus közülük, tizenöt pedig zsidó. Református hat, ágostai evangélikus: egy s görög-keleti: egy. Ötvennégy magyar és két szerb. A magyar-német szakra nyolczan, magyar-történelmire öten, magyar-franciára ketten, történelem-földrajzra kilenczen, német-franciára négyen, földrajz-termesztudományra hárman, magyar-latínra hárman, matematika-fizikára tizenötön, magyar-német-angolra ketten, latin-görögre ketten készülnek.

\* **Nem szabad szivart válogatni.** Nem bizony! Ezentul már csak úgy lesz kénytelen mindenki a trafikos kisasszonynak kezéből elfogadni a szivart és nem turkálhat, nem turkálhat a dobozokban, nem pattogtathatja meg vagy huszonöt szivar végét, míg végre egy-egy megfelelőt talál. A pénzügyminiszter ugyanis rendeletet adott ki, a melyben meghagyja, hogy a dohányárusok a vásárlóknak sajátkezüleg adják át a kívánt szivart vagy cigarettát és ne engedjék meg nekik, hogy ők válogassanak a szivarok között. Nagyon okos, nagyon szép rendelet ez. Örülni fog neki mindenki, aki nem szivarozik, mert belátja, hogy milyen üdvös egészségügyi célzat vezette ennél a rendeletnél a pénzügyminisztert. A szivaros emberek természetesen először haragudni fognak, de majd csak belenyugosznak hamarosan a változhatatlanba. Egy bibije van ennek a rendeletnek: hogy ezt odáát a sógorok pénzügyminisztere léptette életbe, eddig csak Ausztriában tiltották el a szivarok változását.

\* **Öt korona egy darab kenyérért.** Tölong a sokaság a Bémer-téren egy bolthelyiség előtt, melyre ki van írva: »Ingyen kenyér.« Van sok, a kire nagyon ráfér az alamizna s van sok, a ki csak azért alázkodik le könyöradományért, mert az könnyebb mint dolgozni.

Jön egy egészen jól öltözött, erőteljes férfi is.

— Kérek kenyeret!

Kap, mert itt nem válogatják, ki érdemes a kenyérre, ki nem.

A férfi hóna alá vágja a kenyeret, aztán zsebébe nyúl s egy ötkoronást tesz az asztalra.

— Nem könyöradomány, — csak a kenyérért fizetek meg vele.

Aztán eltűnt, a mint jött.

Vajjon kinek az adománya ér többet: ezé az egyszerű emberé-e, vagy a sok uré és urhölgyé, kiknek neveit naponta közlik az újságok?

\* **Lukács Béla siremléke.** Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter tegnap művészi siremléket rendelt Lukács Béla sirjára Ligeti Miklós fiatal szobrásznál. A kereskedelemügyi miniszter kegyeleme még arra is kiterjedt, hogy a siremlék kőfaragó munkálatait eleve a Lukács Béla alapította zalaiznai és székelyudvarhelyi kőfaragó-iskolákra bízta.

\* **Rudolf trónörökös emléke.** F. hó 30-án lesz tizenkét esztendeje annak, hogy Rudolf trónörökös meghalt. A szomorú évfordulón a budavari Szent István-kápolnában reggel 8 órakor Kanter Károly apátplebanos káplánjainak segédletével gyászmisét mond, melyen jelen lesz a magyarországi udvarnagyi hivatal, a várkapitány s a királyi palota személyzete.

\* **Ehunyt szerzetes.** Nagy részvétet kelt Szegeden Kovács ev. János kegyesrendi tanár hirtelen halála. A tudós pap, a ki 60 évet élt és 40 esztendeje piarista, régóta betegeskedett már. Jobb lába fűzkösödni kezdett s orvosai ezt akarták amputálni, Eljött a műtőhez fivére is, egy kecskeméti orvos. Kovács János azonban műtét közben meghalt.

\* **A Burmester hangversenyére** az előjegyzett jegyek kiválthatók, valamint új jegyek is válthatók Neumann M. üzletében a kishid-főnél.

\* **Felfalták a farkasok.** Bánffy-Hunyadról rémes históriát írnak, amely állítólag a napokban történt. Egy oláh pap szánkáján ment át a községhez közel fekvő erdőn. Egyszerre 4 farkas állta útját. A papnál fegyver volt és az egyik farkast agyonlőtte, mire a többi három kerekelt oldott. Ekkor a pap leszállt a szánról, hogy a lelőtt farkast feltegye a szánra s haza vigye. Fegyverét a szánban hagyta és a lelőtt farkashoz közeledett. Am ekkor a másik három farkas visszatért és a lovak felé rohantak, mire a lovak megvadulva a szánal együtt elrohantak otthagya a szerencsétlen papot, a kit a vadak a lelőtt farkassal együtt felfaltak.

\* **Vesztett kutya garázdálkodása Nagyváradon.** Mint értesülünk, tegnap Nagyvárad utcáin egy vesztett kutya kóborogott és állítólag több embert és állatot megmárt. Az eset híre nagy riadalmat keltett s azonnal jelentést tettek a rendőrségnek. A vesztett kutyát, mely állítólag a hegyek közzé menekült, nem sikerült elfogni. Kutatják még most is, hogy merre menekült, nehogy még több kárt tegyen. A rendőrség kutatja, hogy kiket márt meg, hogy a további intézkedéseket megtehessek.

\* **Elveszett** egy ötsoros női aranygyűrű különböző színű kövekkel és gyönggyel díszítve. A megtaláló kéri e lap szerkesztőségében átadni, hol is illő jutalomban fog részesülni.

## Igazságszolgáltatás.

### Esküdtszéki tárgyalás.

Mille Benjámint b.-udvari lakos rossz viszonyban élt a feleségével. A viszálykodás oka az asszony részegeskedése volt. A múlt év október 6-án is részegen jött haza. Az ura nem engedte be. Az asszony eltávozott, de egy óra múlva visszajött és a házba tüzesóvat dobott. Mille Benjámint és kis leánykáját alig tudták az égő házból kimenteni. Ez ügyben ült tegnap össze a nagyvárad esküdtszéke.

Az esküdtszéki tárgyalást *Millye* Gyula kir. táblabíró vezette, szavazóbírák Fassie Pál és Gram Sándor törvényszéki bírók voltak. — A vádat *Vámossy* Mihály kir. alügyész képviselte, a védelmet pedig dr. *Sonnenfeld* Zsigmond ügyvéd.

Kihallgatták a vádlottat és több tanut, majd a vád és védelemre került a sor.

Az esküdtszék a vádlottat bűnsnek mondta ki s a törvényszék a 422 §. alapján 2 évi fegyházra ítélte s a vizsgálati fogság alatt 1 hónapot kitöltöttnek vettek.

A vádlott és a királyi ügyész megnyugodott az ítéletben s így az jogerős.

## SZINHAZ.

### HETI MŰSOR.

*Csütörtök:* A kis szökevény. (Amon Margit vendégszereplése.)

*Péntek:* Kis alamuzsi. (Amon Margit föllépte.)

*Szombat:* Boccacio. (Amon Margit föll.)

## Aspásia.

— Amon Margit föllépte a Görög rabszolgában. —

A szerepet írjuk címnek s nem a darabot; hiszen nem a darabról, hanem Aspásiáról, illetőleg annak személyesítőjéről, Amon Margitról akarunk megemlékezni.

Nem tartjuk szerencsésnek egyebek közt a darab megválasztását. A Görög rabszolgát adták már Nagyváradon unalomig, ha egy színész vagy színésznő rekedtsége miatt műsorváltásra volt szükség, előrántották a Görög rabszolgát, úgy hogy a közönség legnagyobb része már szinte megis unhatta ezt az operettet. Egyéb okok mellőzésével most még csak azt az egyet említjük meg, hogy Aspásia szerepe nem uralkodik teljes szuverenitással az egész darab fölött s mivel vendég művésznő fellépténél első követelmény a hódító, uralkodó siker, ezért jobbnak láttunk volna első fellépésre más darabot, a hol nagyobb, *uralkodóbb* szerep lett volna s a mely darabot nem hallottunk annyiszor.

Amon Margit azonban annál büszkébb lehet a tegnapi sikerre. Az intelligens közönség, mely a földszintet és a páholyokat betöltötte, egyedül 5 érte gyűlt színházba; s hogy elcsépett darabban, aránylag nem nagy szerepben fényes sikert aratott, ez megint a közönségnek nagy elégtétel. Nem jöttünk hiába a színházba, a mi két év előtti kedvencz szubrettünk ma is ugyanugy, vagy talán még jobban el tudja ragadni a közönséget, mint két év előtt.

Mióta nem hallottuk, erősen fejlődött Amon Margit művészete. Hangja erősödött, mélyebb fekvésű hangjai csengőbb színeződést nyertek, játéka többoldaluvá lett. Bájos megjelenése, kedvessége megmaradt a réginek — mind oly tulajdonságok, a melyek predesztinálják őt a Szigligeti-Színháznál a szubrett-szerepkörre. Nagy szükség lesz rá nemsokára s kiolvashatta a fel-fel zugó tapsviharhól a marasztalást:

Ne menj el, maradj itt!

Aspásiának alig volt táncza, vagy éneke, a melyet meg ne ujrátattak volna vele. S valóban oly természetes báj és ügyesség sugárzott játékból és énekéből egyaránt, hogy lehetetlen volt nem tapsolni rá. Kapott persze virágot is bőven. Még egy előnyét ajánljuk a nagyvárad színész- és színésznőkollégái felé: énekében minden szót teljecen meg lehet érteni.

A többi szereplőkről már elmondtuk véleményünket az első előadásnál. Nyárayt azonban figyelmeztetjük, hogy művészi játéknál nagyon sokat ront olyan legmagasabb karzati élcezzel, mint: »mi hintázik hát akkor a hajamon?« Czirkuszban *talán* megjárna Augustól. Egyébként elismerjük, hogy legtöbbször szellemesen rögtönzött. *Szekely* Annát is többször megtapsolták énekéért, de még inkább *Lányi* Edithet, kinek Iris egyik legjobb szerepe. A szép tánczok (Bércziné remeklései) most sem maradtak hatás nélkül.

Kiváncsian várjuk Amon Margit mai fellépését. **K. A.**

**A mai előadás.** Amon Margit, a színház kiváló vendége ma, csütörtökön lép másodsor a közönség elé a »Kis szökevény« című szerepében, mely a művésznőnek legjelesebb alakításai közé tartozik. Többi szerepei a látványos operettnek a régi kiosztásban maradtak. Carmencitát Lányi Edit, Alizet Szohner Olga, a zs. két Bérczy, a kuktát Szilágyi Dezső, Stanley Erdélyi játsza. Holnap, pénteken Amon Margit vendégfölléptével a rég látott Kis alamuzsit ujtják fel.

**Orfeusz a pokolban.** Offenbach legnagyobb zenei művét, az Orfeusz a pokolban című operettet mint jeleztük feleleveníti az énekes személyzet. Az operettből nap-nap mellett gondos próbákat tartanak, s fényes új díszletek is készülnek a darabhoz. Az érdekes előadás a jövő hét műsorába van kitűzve. A női főszerepet a darabban Örley Flóra fogja játszani.

**A legközelebbi operett újdonság.** A Magyar Színházban számos előadást és nagy sikereket ért Balek című mulattató operett a jövő héten mutatják be színházunkban. Az új operettben az énekes személyzet elsőrendű tagjainak kitűnő szerepei vannak.

**Verdi nagybeteg.** Giuseppe Verdi, a jelenkor legnagyobb zeneköltője, halálos ágyán vergődik. Tegnap reggel érkezett Milánóba, a muzsikális Olaszország fővárosába, a hol legszébb diadalait aratta és néhány óra múlva a dicső aggastyán már élőhalott volt. Verdi betegségéről a táviratok nagyon ellentmondók, mert részint szélhűdésről, részint pedig csak emésztési zavarról szólnak. Bármelyik is az igazság, az bizonyos, hogy Verdi lelkéből többé nem szakad melódia és tekintve rendkívül magas életkorát, perczei meg vannak számlálva. Verdi betegségéről Milánóból a következőket sűrűgönyzik:

„A mestert tegnap délelőtt fél 11 órakor előzetes gyöngé tünetek után a jobboldali bénulásával járó szélhűdés érte. A dél-előtti folyamán állapota fenyegető volt. Most kevésbé veszélyes az állapota, de mégis aggasztó.”

Egy délutáni távirat jelenti: Verdi állapota reménytelen. Ejjel második szélhűdés érte és azt hiszik, hogy agg zeneszerző nem fog többé felépülni.

## MULATSÁG.

### FARSANGI NAPTÁR.

- Január 24. Román ifjak mulatsága a Zöldfa nagytermében.  
 Január 26. Ev. ref. leány nev. intézet (batus) próbabálja.  
 Január 26. Tiszti estély a Ker. Csarnokban.  
 Január 27. d. u. 5 óra. Zeneiskola hangversenye a Kereskedelmi Csarnok nagytermében.  
 Február 1. Önkéntesek bálja.  
 Február 1. Tüzér-altisztek bálja a Zöldfában.  
 Február 2. Állami alkalmazottak táncvigalma a Zöldfában.  
 Február 3. Fodrászok mulatsága.  
 Február 3. A Kath. Kőr bálja.  
 Február 3. Ev. ref. egyházközség bálja.  
 Február 9. Postás bál. (Zöldfa.)  
 Február 10. A nagyváradai nyomdászok táncestetélye a Sasban.  
 Február 10. A munkás betegsegélyző egyesület mulatsága a Zöldfában.  
 Február 16. Tiszti estély a Ker. Csarnokban.  
 Febr. 17. Tűzoltó bál a Sasban.

**Próbabál.** Sára Miklós kitűnő tánczmester tanítványai, kik Bary Józsefné urnó védnöksége alatt egy tánczosztorúvá csoportosultak, tegnap a »Zöldfa«-ban próbabált tartottak, mely minden tekintetben pompásan sikerült. Jelen voltak:

**Asszonyok:** Bary Józsefné, Könczey Józsefné, Hoványi Gyuláné, Hegedüs Gézané, Justh Károlyné, Wallner Ödönné, Moess Károlyné, Fekete Sándorné, Imrik Péterné, Hoffmann Henrikné, Molnár Gézané, Kiss Döméné, Kutka Gézané, Peiser Károlyné, Ponorán Lukácsné, Zajka Lászlóné, Hegyesi Mártonné.

**Leányok:** Rednik Miczi, Bary Olga, Kutka Bella, Imrik Margit, Csányi Margit, Kovács Margit, Könczey Sarolta, Fekete Ilonka, Wallner Jolán, Szobi Etelka, Hoványi Erzsike, Ponorán Irénke, Guttman nővérek, Hegyesi Erzsike, Hegedüs Irén, Hegedüs Ilonka, Hegyesi Anna, Mészáros Karola, Peiser nővérek, Kiss Nóra, Justh Magda.

**Postások táncmulatsága.** A nagyváradai posta és távirada altisztek és szolgák, a február 9-én tartandó mulatságukra a következő meghívót bocsájtották ki: A nagyváradai m. kir. posta- és távirada-altisztek és szolgák özvegyeiket, árvaikat segítő és temetkezési egyesületük javára szombaton, 1901. február 9-én, a »Zöldfa«-szálloda nagytermében zártkörű jótékony-célú táncvigalmat rendeznek, melyre kívül czimzettet és kedves családját tisztelettel meghívja a rendezőség. Belépti díj: személyenként 2 kor.; családjegy 3 személyre 3 korona. Kezddik este 8 órakor. Jegyek a helybeli posta- és távirada-hivataloknál, a levélhordóknál és este a pénztárnál kaphatók. Ezen meghívó másra át nem ruházható és kívánatra előmutatandó. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

Schöpflin Ágost kir. tanácsos, posta- és távirada-igazgató, Rutter Emil posta- és távirada-tanácsos, Földessy Károly posta- és távirada-felügyelő diszelnökök. Krammer Károly posta- és távirada-főtiszt rendező-bizottsági elnök. Főrendezők: Debreczy Imre pt. felügyelő, Hendel Ottó pt. számtanácsos, Gázszy György pt. főtiszt, Gólya Béla pt. főtiszt, Kutka Géza pt. főtiszt, Schwartz Adolf pt. tiszt, Glodeák Ágost pt. segédellenőr, Labancz Mihály pt. segédtsiszt, Novák György pt. segédtsiszt. Táncrendezők: Csath Béla pt. tiszt, Kovács Elemér pt. tiszt, Kádár Simon pt. segédtsiszt, Tóth Gyula pt. segédtsiszt, Bartha József pt. segédtsiszt. Rendező-bizottság: Kuczik Sándor elnök, Grepli Ferencz ellenőr, Misuta András ellenőr, Farkas Imre pénztáros, Balázsovits Rudolf, Bancsik Bálint, Bányai Lajos, Bereczky János, Bódi József, Bogárn József, Beros Péter, Csiger Imre, Csohány Miklós, Debreczeni Imre, Drulla Péter, Farkas Lajos, Faragó János, Fábrián József, Fekete József, Fekete Lajos, Germán Sándor, Gulyás János, Handzó József, Hegedüs Márton, Kalló István, Katona Péter, Kánya Gyula, Kiss István, Kiss Sándor, Kiss Gyula, Kocsis Gyula, Kóta József, Kusai József, Nagy Sándor, B. Nagy Imre, Nagy Imre, Nyilas Károly, Oláh László, Papp Sándor, Pojnar János, Pottmann Miklós, Pető József, Pinczés Mihály, Sándor András, Sinka Ferencz, Spák János, Szilágyi Ferencz, Szilágyi Lajos, Szabó János, Szűts Mátyás, Tóth Lajos, B. Tóth Lajos, Varju Mihály, Veress Sándor, ifj. Veress Sándor, Vonyák Károly.

**Batyubál a ref. leánynevelő intézetben.** Folyó hó 26-án mutatják be Sára Miklós tánczmester növendékei haladásukat a református leánynevelő intézetben, melyre a következő meghívót bocsájtották ki: **Meghívó.** A nagyváradai ev. ref. leánynev. int. f. hó 26-án Sára Miklós táncztanító vezetése alatt, az intézet helyiségében tartandó (batus) próbabálra, melyre czimzettet és családját tisztelettel meghívja **Gyarmathy Camilla**, ig.-nő. Kezdeté pontban 6 órakor. Belépő jegyül a meghívók szolgálnak.

### Műsor:

1. Körmagyar: tánczolja az összes növendékek.
  2. Kreutz polka: tánczolja az összes növendékek.
  3. La carina: tánczolja az összes növendékek.
  4. Pas de quatre Escelsior.
  5. Pas de patineurs.
  6. Gavotte: tánczolja Csák Ilonka, Gyenge Erzsike, Szemes Margit, Boleman Erzsike, Szűcs Erzsike, Biró Ilona, Báthory Olga és Csengeri Irma.
  7. Graziana.
  8. Boston.
  9. Magyar szülő a »Csárdás balett«-ből 12 figurával. Előtánczosok: Csák Ilonka, Gyenge Erzsike, Csengeri Irma és Szemes Margit.
- És ezeken kívül az összes divatozó tánczok.

**A komádi-i kaszinó mulatságai.** F. hó 26-án, február 9-én és márczius 2-án (?) komádi-i kaszinó mulatságokat rendez. Az I. estély álarozos és jelmezes lesz. A meghívó következő képpen hangzik: A komádi-i kaszinó a nagyvendéglő összes termeiben tartja téli táncmulatságait, melyekre tisztelt czimet tisztelettel meghívja a vigalmi bizottság: Beléptidíj személyenként 2 korona, családjegy 5 korona. Táncestetélyek kezdeté este 8 órakor. A tiszta

jövedelem a kaszinó könyvtára gyarapítására fordítatik. Ugylátszik a komádi-i kaszinó még a hosszú farsangot sem tartja elég hosszúnak és szükségesnek tartja azt márczius 2-ig meghosszabbítani.

**Fodrászok mulatsága.** A következő meghívót vettük: A nagyváradai fodrászok 1901. február hó 3-án a »Zöldfa«-szálloda tánctermében zártkörű táncvigalmat rendeznek, melyre kívül czimzett urat és b. családját tisztelettel meghívja a rendezőség. Bánaty Márton elnök, Künstler János pénztárnok, Garay József, Szeményei Lajos, Kácz Adolf ellenőr, tánczrendezők: Kolla Gáspár, Szabó László, Dekorsz János, Fischer Pál zenerendező, Strobek Károly jegyző, Dekorsz Domokos, Veress János. Beléptidíj: Személyenként 2 kor. Családjegy 4 személyre 4 kor. A meghívó másra át nem ruházható és kívánatra előmutatandó. A jegyek előre válthatók a rendezőség tagjainál és este a pénztárnál. Kezdeté este 8 órakor. Hölgyek kéretnek egyszerű toiletben megjelenni.

## REGÉNY-CSARNOK.

### S i b i l l a .

Irtá: Adalbert Károly.

Németből fordította: Lubinszky Anna.

12.

Nevetése vidám ezüst csengésű volt. Nem talált a csunya szavakhoz.

Most az öreghez fordult, bizalmasan meg-simogatta arcát, mintha leánya lett volna.

— Isten vele Blum apó, kedves öreg tanítóm. Köszönet türelméért, melylyel a rest, változékony tanítványt oktatta. Köszönöm, hogy kunyhójában mindig oly boldog voltam. Szerettem Amadeó apó. Orsolyanénin kívül senki sem volt oly jó hozzám mint apó! Senki!

Könnyű ránc mutatkozott ezen szavaknál a hófehér homlokon. Az öreg meg volt hatva. Szerette a gyermeket mint sajátját értette minden gondolatát.

— Talán nem látom viszont Unica kis-asszony, — mondá. Nehéz a búcsuzás, mert ön az öregnek és unokájának évek óta napsgara volt. Legyen szerencsés. De sajátságos az élet. Az egyik mindent eldob, hogy szabad legyen s meghal mint kóborló: a másik mindent oda ad: szeretetet, otthont, nyugalmat a fényes láncczért. Csak ne nyomja az!

— Nem fog. Ha mégis, akkor megszököm, eljövök ide Amadeó apóhoz. Kunyhójában élni önnel, hegedűjével és ez apróssággal — Sibillára mutatott — nem megvetendő sors. De oda át a kastélyban. Utolsónak lenni! Nem! nem tartanám ki! El kell mennem. Szerencsés leszek, nagyon szerencsés, mert akarom!

### ÖTÖDIK FEJEZET.

Leuenhagen kis falusi templomában, mely gyászba volt burkolva, magas katedra helyezett el az ezüsttel gazdagon ékesített koporsót, melyben a család feje — Sylla-Mysing asszony aludta utolsó hosszú álmát.

Csak néhány hónapja, hogy legnagyobb vágya teljesült. Most elcsendesült a szív, mely nyolczvan évig dobogott hevesen vágyaktól és reményektől.

Születése napján, mely a környéknek évek óta ünnep nap volt, helyezték el porhüvelyét a Sylla-Mysing család sírboltjába.

A koporsónál Basilius lelkész csengő hangon beszélt az életről, mely miként a füst, tova száll, az elhunyt életéről mely erőnyekben, hirtelen és jótettekben oly gazdag méltóságos és pompás vala.

Azután koporsóját a hosszú sorhoz csatolták, a virágzó koszorukat elrendezték a nagy tölgya ajtót becsukták s az elhunytat az utolsó tiszteletet megadták.

Azok közt, kik a gyászszertartáson részt vettek, volt Blum Gothold és kis unokája.

Mindketten sokat veszettek, miadegyik érezte. Az öregnek az elhunyt nem csak jótévője, hanem barátja is volt, kinek hét gondmentes, kellemes évet köszönhetett.

Mély fájdalomhoz még a gond is csatlakozott — a megélhetés gondja.

Erről a kis Sibillának sejtelve sem volt. Ruházatban és táplálkozásban sohasem szenvedett hiányt miért ne maradna ez mindég így? Ő is gyászolt, ha bár az öreg asszonyt sohasem szerette. Bozalmat érzett a halál közelében, megszűnését látva egy életnek, mely nagyapjának kunyhójában és saját lelkére is befolyást gyakorolt.

Hóféhér volt és sziverése elállt mikor utoljára a koporsóhoz lépett s arra egyszerű őszirózsából font koszoruját elhelyezte. Azután sietve repült ki a sötét sirboltból a napfényre, mely melegen sütött a temető sírdombjaira. A bemenetnél a kapuhoz támaszkodva állott Falk Joachim. Halványan és komolyan nézett a kis leányra ki fékeszhetetlen vidámsággal pillangók után futkosott. Joachim félénken kikerülte s a fiu nem követte.

— Vidám vagy Sibilla? kérdé, midőn az mellette egyszer elhaladt.

— Jöjj, segíts meg fogni e pompás lepkét. Enyém kell, hogy legyen, mondá a nélkül, hogy hátra tekintett volna.

(Folyt. köv.)

## Szigligeti- Színház.

Folyószám 101.

Idénybérlet 99 sz.

Nagyváradon, csütörtökön, 1901. jan. 24-én

### A kis szökevény.

Operette.

#### SZEMÉLYEK:

Lord Coodle — — — —	Bognár János
Lady Coodle — — — —	Erdei Berta
Stanley Eduárd, unokaöccsük	Erdélyi Miklós
Stanley Dorottya, Eduárd huga	Tóváry Anna
Gray Vinnifred, árvaléány —	Ámon Margit k. a.
Flipper, jockey — — — —	Bérczi Gyula
Barlay Róbert, Eduárd barátja	Deésy Alfréd
Paloni, korzikai konzul — —	Madás Pista
Tamarid testvér — — — —	Szilágyi Dezső

**HELYÁRAK:** Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsölye 1 frt 50 kr. Körszék 1 frt 20 kr. Támlásszék 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., diák és katonajegy 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órákor.

A holt napi előadásra jegyek előre válthatók d. u. 3 órától 5-ig a rendes nappali pénztárnál.

Kezdeté 7 órákor, vége 10 órákor.

Holnap pénteken, január 24-én

### A kis alamuszi.

Operette.

## TAVIRATOK.

### A tudományos egyetem új rektora.

Budapest, jan. 23. (Saj. tud. táv.) A tudományos egyetem új rektorává Rapaics helyébe *Kisfaludi Árpád* Bélát választották meg.

### A braganzai herceg váltói.

Budapest, jan. 23. (Saj. tud. táv.) A braganzai herceg megidézése tárgyában az igazságügyminiszter Goluchowszkyhoz átírt, hogy a királyi ház tagjának tekintendő-e a herceg, vagy katonatisztnak, vagy pedig terület kívüli. Utóbbi esetben a nemzetközi jog irányadó.

### A honvédelmi miniszter betegsége.

Budapest, jan. 23. (Saját tudósítónk táv.) *Fejérváry Géza* báró honvédelmi miniszter állapotáról ma délelőtt 10 órákor a következő orvosi jelentést adták ki:

Közérzet elég jó. Bélgörcsök engedtek. Éjjel megszakítással 4 és fél órát aludt. Hőmérséklet 36.4. Szívműködés változatlan. Érlökés 60. Táplálkozás kielégítő. Kötés változtatva lett. *Herczel, Müller, Kunze.*

### Sima Ferencz védője.

Szeged, január 23. A múlt évi csongrádi pótválasztás egész sereg pörre adott már alkalmat, de úgy látszik, jut még ezutánra is belőle. Akkor történt ugyanis, hogy a csendőrök szét akarták oszlatni a pályaudvaron tolongó népet s e közben megszurtták Sima Ferencz fiát. Az képviselő hűséges famulusa, Gálfy Sándor másnap megindította lapjában a legfékeveszettebb támadást, a melyben kakastollas betyároknak nevezte a csendőröket. Mikor az első cikkért sajtópört kapott, azt kérte Hubacsek Pál vizsgálóbíró előtt, hogy engedje meg neki a megírt állítások bizonyítását. Mivel pedig ez nem történt meg, legközelebbi cikkében azt írta, hogy Hubacsek kötelet érdemel. Ma tárgyalta ügyét a szegedi törvényszék és elítélte két havi fogházra és 100 korona pénzbüntetésre. (M. T. I.)

### Elhunyt festőművész.

Budapest, jan. 23. (Saját tud. táv.) Brodszky Sándor festőművész ma rövid szenvedés után meghalt Budapesten. Az elhunyt 82 évet élt.

### A nyomor áldozatai.

Budapest, jan. 23. (Saj. tud. táv.) Bécsben a Favoritenben ma reggel Lefkovicz festő felesége a harmadik emeletről az utcára dobta két kis gyermekét, aztán ő is utánuk ugrott. Az anya és egyik gyermeke szörnyen halt. A borzasztó tragédiának oka a nyomor.

### Hó alá temetett zászlóalj.

Nizza, jan. 23. (Saját tud. távir.) Az itteni vadász zászlóalj 60 embere és 10 tisztje 2300 méter magasságban kémjáraton volt. A hólavina utólérte és alá temette őket. Legtöbbjüket azonban kiástak és életre hoztak. Két tiszt és hat ember azonban elveszett.

### Az oroszok Kinában.

London, január 23. A Standard-nak jelentik Tienciából 19-iki kelettel: Az oroszok vasárnap kiűrtették Tiencint, de tegnap hirtelen visszahívták őket. (M. T. I.)

### Nem hitték, hogy ártatlan.

Szeged, január 23. Nagy szenzáció tárgya volt múlt év november havában Schiller Károly pénzügyigazgatósági titkárnak öngyilkossága. Az előkelő családból származó hivatalnok az államkölcsonös házak kezelesével volt megbízva és ez idő közben nem tudott elszámolni néhány száz forinttal. Rögtön fölmerült ellene a gyanu, hogy ő sikkasztotta el a pénzt s noha váltig hangoztatta ártatlanságát, nem akartak hitelt adni szavainak. M gindították ellene a fegyelmi eljárást,

majd áttették az ügyet a törvényszékhez. Ezt a szegényt azonban már nem élte túl s azon a napon, a melyen kitűzték ellene a végrehajtást, öngyilkos lett. — Utolsó szava is az volt, hogy ártatlan. Az elégtételt azonban csak halála után kapta meg, mert most akadtak rá azokra az irományokra, melyek minden kétséget kizárólag bebizonyítják, hogy nem volt sikkasztó. Schiller özvegye most a bíróság elé szándékozik vinni a végzetes esetet.

## NYILTTÉR.

# BURMESTER VILLY

hegedűművész

és

## Diossyné Handel Berta

a m. kir. Operaház tagja

egyetlen

# hangversenye

a Fekete Sas nagytermében

február hó 1-én este

fél 8 órákor.

Jegyek előjegyezhetők: **Neumann M.-nél** Kishid-fő.

Helyárok: Körszék 3 forint, Támlásszék 2 forint, Zártzék 1 frt 50 kr., Földszinti állóhely 1 frt, Karzat 50 kr.

## Kerestetik

egy ifju, aki a **polgári flu-iskola 5. és 6. osztályának** számtani tantárgyaiból vizsgára előkészíteni képes.

Jelentkezhetni naponta este 6 és 7 óra között a szerkesztőségben.

## KOZGAZDASAG.

### Szőlőtermelők orsz. szövetsége.

Budapestben mintegy 120—150 szőlőbirtokos értekezletet tartott a szőlőértékesítés kiterjesztése tárgyában.

Az értekezlet vezetésére *Rohonczy Gedeon* orsz. képviselőt kérték fel, aki már 10 éve exportál szőlőt s gazdag tapasztalatai vannak e téren. Beszédében kifejtette, hogy a szőlő-kivitelre és eladásra Németországot lassan-lassan meghódítottuk, sajnos, utóbb ezt a piacot el kellett veszítenünk a *nagy marosi svábok miatt, akik olasz szőlőt csempészték be Németországba magyar szőlő czégére alatt.* Ma 30.000 holdon termelnek csemege szőlőt, ezt belföldön értékesíteni mind nem lehet. Szükséges azért, hogy a külföldi piac ismét megnyíljon a magyar csemege szőlő előtt. A viszonyok javulását a következőktől várja: Állapodjanak meg a termelők bizonyos usance

fajokban s ilyenekül javasolja a saszlást, a muskotályt, exquisit és a téli szőlőket. Ezeket exportáljuk. Továbbátömörüljenek szövetkezetbe a termelők s a szállítást egyöntetűen, nagyban vigyék. A szövetkezet tarthat ügynököket a külföldi piacokon. A szállítási eszközök is javításra várnak, de erre bírják a miniszter ígérését. — Többek hozzászólása után Rohonczy Gedeon összefoglalta a vita anyagát s az értekezlet határozataképpen kimondta a szövetkezés szükségét, annak előmunkálataira bizottságot küldtek ki.

#### A lezároló és jelzálog-bank részvény-társaság közgyűlése.

Nagyvárad egyik legfiatalabb pénzintézete tegnap délután 5 órakor tartotta évről-évre közgyűlését. A lefolyt év gazdasági eredménye örömmel töltheti el a részvényeseket s az eredmény főleg Moskovits Miksa vezérigazgató szakavatott kitűnő vezetésének köszönhető.

Az ülésen jelen voltak: Guttman József, Moskovits Miksa vezérigazgató, Deutsch Herman, Sonnenfeld Adolf, Feldman Izidor, Nagy György, Engel Ignác, Karger Sándor, Rosenthal Mór, Grósz Adolf (B.-Zsádány), Weisz József, Reich Sándor, Óváry Sándor, Sternberg Lázár, Neuman Mór, Schwarcz Jakab (Élesd), Weisz Mór, Reich Antal, dr. Miskolczy Ferencz, Neuman Gábor, dr. Dési Géza, dr. Friedländer Sámuel, Rothbarth Adolf Ede, Munk Gábor, Komlóssy József, Nuszbaum Sámuel, Friedländer Herman, Keszthelyi Zoltán, ifj. Ullman Izidor, Wallerstein Dániel, Róth József stb.

Guttman József igazgatósági elnök megnyitja az ülést, megállapítja a közgyűlés határozati képességét s a jegyzőkönyv vezetésével dr. Friedländer Sámuel társasági ügyészt, annak hitelesítésével pedig Nagy Györgyöt és Schwarcz Jakabot bizza meg.

Moskovits Miksa vezérigazgató előterjeszti az igazgatóság jelentését, melyből közöljük a következőket:

A különféle leírások után fenmaradó tiszta nyereség tesz 27874.93 K.  
hozzáadva a múlt évszaka évi nyereség áthozatalát 9506.40 »  
Összesen: 37381.33 K.

áll a t. közgyűlés rendelkezésére.

A felosztásra nézve indítványozzuk, hogy ezen összegből az 1900-ik évi szelvények beváltására szelvényenként 12 korona, azaz 18000.— K.

a tartalékalap gyarapítására 9480.82 »

az igazgatóság jutalékára (10% alapszabály szerint) 3738.13 »

a felügyelő-bizottsági elnök tiszteletdíjára 200.— »

a felügyelő bizottság tiszteletdíjára 600.— »

a vezérigazgató jutalékára (3% alapszabály szerint) 1121.03 »

a tisztviselők jutalmazására 900.— »

jótekonyczélokra 150.— »

összesen: 34190.38 »

s a még fenmaradó 3190.95 K. 37381.33 új számlára irassék elő.

A közgyűlés helyeslőleg tudomásul vette a jelentést a felügyelő bizottság jelentése után a felmentvényt az igazgatóságnak megadta.

Ezután megválasztották a felügyelő bizottságot; dr. Miskolczy Ferenczet elnökül, Keszthelyi Zoltánt, dr. Mayer Lászlót, Komlóssy Józsefet, Sonnenfeld Adolfot.

Igazgató tanácsosokul a kisorsoltak helyébe megválasztják:

Dr. Bartha János (új), Bordé Ferencz (új), Farkas József, dr. Fodor Gyula, Kaufman Márton, ifj. Popper József, Rozsly Géza, Sternberg Lázár, Stark Gyula (új), Stern Herman, Széles Lajos, Weisz Ernő (új) és Weisz I. Miksa (új) részvényeseket.

Miután még a közgyűlés az igazgatóság és felügyelő bizottságnak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott, elnök az ülést bezárta.

#### Reich Jenő és Társa

#### Tőzsde jelentése.

— A Tiszántul eredeti távirata. —

#### Értéktőzsde.

Budapest, január 23.

Oszták hitel	— — — — —	663.—
Magyar hitel	— — — — —	668.—
Allamvasut	— — — — —	668.75
Rimamurányi	— — — — —	456.50
Magyar jelzálog	— — — — —	426.—
Salgótarjáni	— — — — —	—
Wagon-kölcsön	— — — — —	—

#### Határidők.

Budapest, január 23.

Buza októberre	— — — — —	7.64
Buza áprilisra	— — — — —	7.50
Tengeri	— — — — —	5.02
Rozs ápr.	— — — — —	7.35
Zab ápr.	— — — — —	6.06
Káposzta, repce, aug.	— — — — —	—

#### Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. január 23-án.

Magyar aranyjárdék 4%	— — — — —	117.25
Magyar koronajárdék	— — — — —	92.25
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 <sup>1</sup> / <sub>2</sub> %	— — — — —	120.—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 <sup>1</sup> / <sub>2</sub> %	— — — — —	100.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	— — — — —	120.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	— — — — —	92.—
Halméri jog megváltási kötvény	— — — — —	98.75
Horvát-szlavónföldterhermentési kötvény	— — — — —	93.50
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	— — — — —	165.50
Tiszszabályozás szegedi sorsjegyek kölcsön	— — — — —	140.—
Oszták járadék papírban	— — — — —	98.15
Oszták járadék ezüstben	— — — — —	98.—
Oszták járadék aranyban	— — — — —	117.25
Oszták korona járadék	— — — — —	98.25
Oszták államsorsjegyek	— — — — —	186.75
Oszták magyar bank részvény	— — — — —	17.—
Magyar hitelbankrészvény	— — — — —	669.50
Oszták hitelintézet részvény	— — — — —	669.—
Párisi vista	— — — — —	95.80
20 frankos arany (Napoleon'or)	— — — — —	19.15
Németbirodalmi márka	— — — — —	117.55
London vista	— — — — —	240.55
20 márkás arany	— — — — —	23.52

a szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.

## SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA R. T.

Nagyvárad, Apáczá-utca 3. szám.

Művek,  
folyóiratok, hírlapok,  
vonalzatok,  
gazdasági nyomtatványok,  
egyházi, községi  
és egyéb  
hivatalos nyomtatványok,  
körlevelek,  
levélborítékok.

Elvállal és készít:  
izléses kivitelben  
mindennemű  
nyomdai munkákat  
jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfek,  
számlák, falragaszok,  
báti meghívók,  
tánczrendek, étlapok,  
naptárak,  
palaczkfeliratok,  
névjegyek,  
gyászlapok  
stb. a nyomdai szakba  
vágó nyomtatványok  
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok  
raktára.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.